

Det barnslige – om forskning og rettigheter¹

J. Peter Burgess

Formålet med det følgende er å føre en filosofisk refleksjon omkring temaet *barn*. Det er et tema som opptar de fleste, ikke minst meg. Som alle andre har jeg et forhold til barn. Som flere er jeg en forelder. Som noen er jeg en far. Men aller viktigst: som alle andre slipper jeg ikke unna den elementære og eksistensielle sannheten at jeg har vært et barn. I den forstand har alle et umiddelbart, men samtidig fjernt forhold til det å være barn. Barndommen er både til stede og fraværende i alt vi gjør som voksne. Og som alle tekster, så er denne teksten gjennomsyret av et barns liv, om det dreier seg om mitt eller leserens.

Jeg er ingen barneforsker. I motsetning til de fleste yrkesbarneforskere, har ikke jeg noen ekspertise når det gjelder barn. Men det pussige er, og heldigvis, at det er nettopp det feltet der forutsetningen for å ha ekspertise er å *ikke* ha noen, der det å ha ekspertise er lik det å ikke vite noen ting. Så for en gangs skyld er min gapende uvitenhet min største kompetanse. Når det gjelder det barnslige har jeg all verdens ekspertise.

For hva er ekspertise for noe? Hva er viten? Hva er forskning? Finnes det ting vi ikke kan få tak i gjennom forskning, gjennom rasjonalitet og systematisk undersøkelse? Og dersom det finnes slike ting, er vi egentlig beredt på eller i stand til å gi avkall på vitenskapens høyeste verdi, nemlig rasjonalitet, for å få tak i tingene vi vil vite om?

Med dette vil jeg tolke begrepet barneforskning som samtidig *genitivus objectivus* og *genitivus subjectivus*. Barneforskning forstått som *genitivus objectivus* tilsvarer forskning om barn slik det institusjonaliseres både her og der, om deres vilkår, aktiviteter, interesser, det vil si alt som forutsetter og innebærer barn som *objekt*, som gjenstand for vitenskapelig undersøkelse, det "objektive" blikket, en ting under vitenskapenes eller sam-

¹ Bidraget er basert på et foredrag holdt for Forum for barneforskning ved Norges forskningsråd, 17. januar 2006.

funnsvitenskapenes blikk, nøktern utredning og voksnes blikk. Barneforskning forstått som *genitivus subjectivus* tilsvarer forskning om det å være barn, undersøkelser om hva som helst, ut i fra deres interesser og premisser, fordommer, modeller, strukturer, osv. Denne ene tolkningen hviler på et mer eller mindre absolutt *brudd* mellom vitenskapens subjekt (voksne) og dens gjenstand (barn). Den andre tolkningen hviler på den fundamentale *kontinuiteten* mellom vitenskapens subjekt og objekt.

Dette tankeeksperimentet tyder på at barneforskningen bygger på en vesentlig motsetning mellom voksen og barn. Denne motsetningen hører ikke barneforskningen til, og barneforskning klarer heller ikke å konseptualisere den ut i fra sine egne premisser til teoretiske forutsetninger. For barneforskningen er barnet nødvendigvis det andre, det vi har å gjøre med. Å gjøre om barn til det *subjektive* sentrumet til barneforskningen ville være, vel, rett og slett barnslig.

For det barnslige er stedet der vi er tvunget til å stille dette spørsmålet. Det er grenselandet mellom rasjonalitet og etikk, mellom forskning og intuitisjon, mellom fornuft og følelser, humor og dødens alvor. Det er meningen med dette essayet å tøye grensen mellom det fornuftige og det ufornuftige, det naive og det ikke naive, det modne og det umodne. Jeg vil finne ut hva som skjer når vi lar barnets naivitet føre an, når vi lar den ta overhånd for å forsøke å undersøke hvilken rolle naiviteten egentlig spiller i kunnskapsdannelse, og i hvor stor grad barn kan lære oss om de kunnskapsteoretiske forutsetningene for all forskning generelt og for barneforskning spesielt.

Med andre ord: dette er egentlig ikke et filosofisk essay om barn, men et barnslig essay om filosofi.

En av etikkens største og patos-fulle gåter handler om forskjellen mellom å *være* og å *ha*. Er jeg et menneske eller *har* jeg menneskehet? Er jeg en mann eller *har* jeg mannlighet? Og det aller verste: Er det å *være* det samme som å *ha* noe, og i så fall... hva? Som alle andre har jeg vært et barn. Hva har jeg igjen av dette? Jeg er blitt interessert i det jeg har vært. En vesentlig del av min personlige utfordring som forelder går ut på å gjenkonstruere hva det var å være barn for å nettopp leve meg inn i det. Mange krefter står imot denne ambisjonen. Vi må *ikke* oppføre oss barnslig, vel? Modenhet, perspektiv, avstand, fornuft, nøkternhet. Disse er voksnes verdier. Ikke tilfeldig prissetter forskere notorisk disse verdiene.

Jo, de fleste av oss oppfører oss ganske høytidelig overfor livets gåter. Dette gjør vi til tross for at alle har merket seg hvor naturlig barn forholder

seg til livets gåter, til tross for at barnas utfordringer og frustrasjoner først utfolder seg ved overgangen til voksenalderen.

Vi oppdrar våre barn – eller for å bruke en ufasjonabel term – vi oppseder våre barn gjennom en kompleks opplevelse av vår egen fortid, til våre egne vonde og lykkelige opplevelser. Det er vanskelig å være uenig med barneforskningens ambisjoner. Samtidig må man ikke grave så veldig dypt før man ser at en slik politisk, pragmatisk og faglig ambisjon hviler på et sett vesentlige antakelser, forutsetninger og fordommer som verken den politiske elite, bistandssamfunnet eller academia er i stand til å sette spørsmålsteget ved.

Hva er et barn?

Definisjonens fengsel

Hva er nå et barn for noe? Og kanskje viktigere: *hvem* bestemmer hva et barn er for noe? Hvem kan egentlig innta ståstedet, perspektivet, synspunktet som er nødvendig for *objektivt* å kunne definere barn og barndom? Hvem er i stand til å avgrense barn fra andre mennesker? Hvem er autorisert til å rettferdiggjøre en skillelinje som *tilskriver* visse egenskaper til noen og *fraskriver* disse egenskapene hos andre? Selv om de aller fleste mener å vite hva et barn er for noe, så jobber både populær- og høyvitenskapelige forskere ut i fra en rekke ulike definisjoner på barn. En biologisk definisjon, for eksempel, bygger på ideen om barn som "avkom". En holdsbasert definisjon er knyttet til medlemskap i en stamme eller klan. En kvalitativ definisjon bygger på forskjellen mellom ung og gammel, moden og umoden. Men den mest vanlige definisjonen er kvantitativ, og bygger på alder, ved at barnealderen settes til 7, 13, 18 eller 21 år. FNs barnekonvensjon, for eksempel, definerer (i Artikkel 1) et barn som "ethvert menneske under 18 år, hvis ikke barnet blir myndig tidligere etter den lovgivning som gjelder for barnet".

Definisjonsspørsmålet er selvfølgelig en klassiker innenfor vitenskapsteori. For forskere av alle slag er det en forutinntatthet at *hvordan* vi definerer vårt forskningsobjekt er avgjørende for forskningsresultatene vi får. Forskere kan bare utføre deres arbeid når de har definisjonene på plass. Men deretter går forskning nesten på autopilot.

Forskere er i den forstand som pølsefabrikkarbeidere: de innstiller pølsemaskinen med råstoffet, størrelser, vektorer som gjelder, så trekker de i spaken, og vips, ut kommer pølsene. Det samme gjelder naturligvis for

barneforskning. Vi mener å vite hva et barn er for noe, hvor langt det er, hvor bredt, hvor gammelt og med hvilke egenskaper. Vi innstiller barneforskningsmaskinen med de parametrene som gjelder, ut kommer så forskningsresultatene, eller i alle fall noe som vi gjerne kaller for forskningsresultatene. Er metoden uproblematisk så kan resultatene kjøres ut så lenge det finnes input i riktig format. Forskerens arbeid består da av nærmest kun av å formatere input og arkivere output. Forskningens objekt blir tingliggjort, og det kvantitative resultatet er forsikret.

Den institusjonaliserte forskningsmaskinen

Problemet er at det er ingenting nytt som kommer ut av dette. Enda mer oppsiktsvekkende er det at ingenting nytt kan komme ut av det. Dette ligger implisitt i forskningens natur. Alt hva konvensjonell forskning kan bidra til er å bekrefte de antakelsene, vedtatte definisjonene og institusjonaliserte kategoriene som allerede gjelder. Dette vil si, at med mindre vi klarer å problematisere grunnkategoriene, grunntankene våre omkring barn, kommer vi i alle fall ikke til å kunne prestere mer enn å få bekreftet det vi allerede har tenkt. Med mindre vi setter spørsmålstegn ved forskningens fundament kan ikke det fungere som mer enn et gedigent bekreftelsesapparat, en slags myk beskyttelse for vår egen vitenskapelige egoisme.

Sagt på en annen måte har den klassiske forskningsmaskinen to sentrale funksjoner blant andre:

- Den bidrar for det meste til å bekrefte det vi allerede vet.
- Den bidrar til å legitimere institusjonene som driver med forskning – barneforskning for eksempel.

Problemet for vitenskapene (for å ikke snakke om barn) er at ingen av disse har med innovativ kunnskap om barnas livskår å gjøre, enda mindre med barnas velferd. Ingen spør om noe nytt om barnas liv, om barnas verdier, barnas velferd, eller, spissformulert: barna som sådan. Men enda viktigere, ingen spør etter hvordan barn virker inn på selve forskningen. Med andre ord, det er ikke nok å definere barnet fiks-ferdig, innstille pølsemaskinen, trekke på spaken, og så la den kjøre. Pølsene som detter ut en etter en vil alltid tilsvare nøyaktige innstillinger. Vi får resultatet som bestilt. Dette er både vitenskapens under og dens strukturelle Akilles hæl: Mennesket har en fantastisk evne til å se akkurat det det vil se, og ikke noe annet. Vi ser det vi vil se. Vi ser aldri hva vi ikke vil se. Når vi først har definert forskningsobjektet – som barnet – så ser vi ikke annet enn det, og så

blir definisjonene selve barnet. Derfor må i alle fall en del av forskningen gå tilbake til røttene, tilbake til spørsmålet om hva et barn er for noe.

Å definere barn

At det i det hele tatt går an å definere "barn", bygger på to beslektede antakelser.

For det første, at barnet er noe annet, noe som ikke er oss, noe som er atskilt og uvesentlig ved mennesket. Det er en fase i menneskets utvikling som kan likestilles med andre organiske prosesser. Er man et barn, så kommer man i alle fall å slutte å være det. Dette har igjen to konsekvenser: 1. Det fører til en *instrumentalisering* av det barnslige. Barn blir likestilt med *ting*, ting som ikke blir vesentlig forandret eller påvirket av hva vi måtte gjøre med dem. Med andre ord, det setter til side oppfatningen av barnet som et metafysisk vesen, som spirituell, poetisk, osv. 2. Samtidig fører det til en *demoralisering* av barn. Med andre ord det bygger ned barnet – og det barnslige – som moralsk kategori, legger vekt på barn som rent objekt, én-dimensjonelt, uten dybde eller selv-refleksiv holdning.

For det andre: definisjonen bygger på ideen om at det er mulig å *ikke* være barn, at det barnslige er en bestemt gjenstand som på en måte er uavhengig av mennesket, at det går an å *tenke* barnet uavhengig av mennesket, at barnet er et annet. Den andre siden av samme saken er at mennesker, voksne mennesker, kan oppfatte seg selv uavhengig av barn og det barnslige.

Det synes kanskje rimelig for de fleste. Men jeg vil hevde at begrepet barn bare er meningsfullt i sammenheng med en tanke om kontinuiteten mellom barndommen og det voksne livet. En slik kontinuitet innebærer det som bør oppfattes som naturlig. Det betyr nemlig, på den ene siden, at fortiden preger nåtiden vår, at erfaringene fra fortiden varer ved, gir mening, både for det gode og det vonde, for det vi har og er. Og det betyr, på den andre siden, at våre erfaringer som er med på å legge føringer for hvordan barndommen til andre, og til oss selv i form av minner, blir til.

Dette synes å være selvinnsynsende, men det står i motsetning til både natur- og samfunnsvitenskapenes forutsetninger. Vitenskapenes vitenskapeliggjøring av barn farger både barn og voksne. Vitenskapenes høyeste verdier om seriøsitet, nøkternhet, objektivitet og likevekt ligger langt unna alt barn representerer som verdenssyn. Hva skjer når vi tar som konsekvens den rådende politisk korrekte holdningen overfor barn, nemlig å "høre på barn"? Hvordan ser verden, og vitenskapen, ut når vi egentlig tar barnets ståsted? Hva er alternativet til å definere barnet som rent instrumentalt,

som et kronologisk, biologisk, matematisk vesen? Forskningslaboratorium som barnehage? Neppe. Så langt ville det ikke kunne gå. Men vi kan tenke problemstillingen langt nok til å innse at det å studere barn blotlegger oss for et voldsomt paradoks, kanskje vitenskapens og forskningens mest etisk akutte paradoks: Vi kan ikke annet enn å definere våre mest kjærkomne ting, våre mest moralske rike, humane gjenstander gjennom kategorier som er fullstendig fremmed for nettopp disse humane elementene.

Det barnsliges hermeneutikk

Mildt sagt, barn er ikke bare ett forskningsobjekt blant andre, ikke en gang for samfunnsforskere som er fortrolige med emnet. Spesielt samfunnsforskere vet at det å forske på mennesker byr på spesielle typer problem, både pragmatiske, metodologiske og etiske. De vet at mennesket ikke bare er en passiv, livløs gjenstand, en ting som lar seg undersøke, som jeg kanskje finner på marka, plukker opp, observerer og snur på og så kaster fra meg igjen. Samfunnsvitene vet at mennesket ser tilbake, svarer, krever anerkjennelse gjennom sitt blikk, tilbakemelding gjennom sin forståelse. På en nesten sirkulær måte, er mennesket som gjenstand uvilkårlig med på å skape forståelse for andre med sine egne ord og handlinger. Å observere et menneske er å stifte en kontrakt om ikke bare å ta med seg ens forskningsobservasjoner, men å innse at disse observasjonene er utstyrt med sin egen selvforståelse.

Samfunnsvitenskapelige observasjoner har dette til felles at de leveres ferdig pakket med sine egne bruksanvisninger om hvordan de skal forstås, hvis bare vi kan dekode dem riktig. I motsetning til naturvitenskapsfolk, observerer og forstår samfunnsvitene sin verden i *samarbeid* med sine objekter, med både nikk og godkjennelse, motstand og stahet. Astronomer får ingen tilbakemelding fra sine fjerne og ensomme planeter. Men barnesiologer kan ikke fungere uten tilbakemelding, selv om de kanskje skulle ønske det fra tid til annen.

Slik sett er samfunnsvitenskapelige observasjoner sammensatte. De er både fakta, tolkning og gjentolking, prosesser som foregår kontinuerlig. Før samfunnsforskeren pakker ned skriveblokk med notater fra det siste intervjuet, har stoffets mening allerede blitt bearbeidet, tolket, omfortolket om og om igjen, nesten i det uendelige.

Med andre ord, når vi forsker på menneskelige fenomener eier vi på ingen måte resultatet. Tvert imot: i en viss forstand eier resultatet oss. Vi har ambisjoner om vitenskapelig subjektiv overlegenhet, men vi blir til slutt gjenstand for forståelsesspill. Det er dette vitenskapsfilosofier kaller

for den hermeneutiske sirkelen. Forståelse er ikke noe som begynner når vi observerer vårt forskningsobjekt og slutter når vi ser vekk fra det. Forståelse skjer ikke når vi abstraherer forskningen fra livet. Det skjer mens vi lever. Det skjer i kraft av at vi lever.

Forståelsen skjer ikke under intervjuet med informanten vår, ikke foran dataskjermen eller bøyd over skrivebordet. Forståelsen skjer når vi tørker koppen ved kjøkkenbordet i rolig samtale med partneren kvelden etterpå. Vi får ikke innsikt mens vi analyserer statistikkene våre. Den kommer til oss under kjøreturen hjem fra jobb. Forståelse er ikke noe som skjer mens vi leser sluttrapporten, men når vi løfter øynene fra arket og stirrer ut av vinduet.

Igen er det barn som vet dette bedre enn vi. Hvorfor vet de dette så godt? Jo, fordi de ikke vet at de vet selv.

Barn og rettigheter

Barnerettigheters doble funksjon

Ingen er imot barn. Ingen er imot barnerettigheter. Akkurat som ingen er imot luften vi puster inn eller gravitasjonen som holder oss fast på jorda, er ingen imot barn og barnerettigheter. Mer enn mange andre begrep blir derfor begrepet barn tatt for gitt. (Det er ikke helt det samme som å si at selve barnet blir tatt for gitt.) Og fordi begrepet er av en slik karakter, fordi det er en slik selvfølgelighet, er det enda mer vanskelig å problematisere det på en meningsfull måte, å sette spørsmålstegn ved det. Det er derfor begreper er så farlige. For det er ikke ideer vi problematiserer som er farlige. Dialog, debatt og uenighet er forskningens forutsetninger. Det er de tause begrepene, de som ikke i det hele tatt oppfattes som begrep, som blir glemt som begrep, som skaper problem.

Teoretisk sett har rettigheter en oppsiktsvekkende dobbelfunksjon: en *normativ* og en *beskrivende*. Når et dokument som FNs barnekonvensjon artikulere et visst sett rettigheter, uttrykker det et bilde av hvordan verden *bør* være, av hva slags kår, anerkjennelse og respekt som *bør* være gjeldende for barn. På den andre siden beskriver det implisitt en verden der slike rettigheter *ikke* er gjeldende. Det er en målstokk for vår svikt, for forandringen som ikke er fullført, for arbeidet som gjenstår å gjøre.

Altså før vi slår oss til ro med Barnekonvensjonen og andre liknende dokumenter, er det viktig å innse at rettigheter kun har mening i et urettferdig verden.

Dersom livsvilkår til barna i verden hadde vært slik vi mener å være trygt enige om, så hadde Barnekonvensjonen vært en absurditet. Den hadde vært bildet av verden som den er, ikke som den burde være. Barnekonvensjonen er samtidig en seier og en tragedie.

Konsekvensen er at det ikke er nok å forandre verden. *Meningen* med rettighetene må forandre seg *med* verden. Vi må gå tilbake til dokumentene om og om igjen, tolke dem, omtolke dem, med – og det er ingen tilfeldighet at jeg sier det – barnets ustadighet.

Universalitetens tyranni: Universelle barnerettigheter?

Menneskerettigheter er ikke bare samlende eller inkluderende. Alle rettigheter ekskluderer like mye, kanskje mye mer, enn de inkluderer. Dersom for eksempel menneskerettigheter hadde inkludert alle mennesker, så hadde det naturligvis aldri vært snakk om menneskerettigheter. Det hadde aldri gått opp for noen at det fantes noe som helst som heter rettigheter og som ikke allerede var absolutt overalt og til alle tider gjeldende. Det at vi i det hele tatt er i stand til å konseptualisere menneskerettigheter er tegnet på at menneskerettigheter ikke finnes, i alle fall ikke i universell form.

Er barnerettigheter universelle for barn? Dersom barnerettigheter er universelle for alle barn ekskluderer de andre former for samlende rettigheter. Heves barn og barnas interesse på det universelle planet, blir de mindre samlende, til dels mer intime enhetene tråkket på. Med andre ord, i forhold til universelle barnerettigheter blir for eksempel familie, lokalsamfunn, etniske grupperinger, region, nasjon, og stat mindre gyldige og formelt sett mindre samlende.

Slik sett kan staten, for eksempel, ikke blande seg inn i utøvelsen av rettigheter som alle barn påberoper seg. Barnerettigheter ekskluderer spesielle rettigheter vanligvis forbeholdt staten. Dette betyr at mens FNs barnekonvensjon vesentlig er en internasjonal, universell eller kosmisk avtale, så tilsidesetter den også gyldigheten av en stat som kan gripe inn lokalt, på kulturelt, religiøst eller sosialt grunnlag.

Er barnerettigheter en hindring mot rettferdighet?

Barnekonvensjonen er den mest vedtatte konvensjonen noen gang. Som følge av universalitetens tyranni kan dette ha uventete negative følger. For enhver konvensjon sin normative (eller moralske) kraft (og ikke minst Barnekonvensjonens) forholder seg omvendt til sine påstanders selvfølghet. Dersom den inneholder påstander og konstateringer som folk flest oppfatter som evident, så vil kraften ved dens iverksettelse være svakere.

For de som finner Barnekonvensjonen naturlig, vil kraften ved dens betydning være svak. For de som derimot ikke oppfatter den som naturlig vil dens kraft øke.

Normativ kraft – drivstoffet til all engasjert handling, samfunnsarbeid og engasjert forskning – har lite, kanskje ingenting, med sakens *substans* å gjøre. Den har mye mer med forskjellen mellom folkenes oppfatning å gjøre, og ikke med virkeligheten. Moralsk kraft stammer fra forskjellen mellom hvordan vi mener verden bør være og hvordan den faktisk er, fra forskjellige overbevisninger, vilje, humør, fra motsetningen mellom de som ser et problem å løse og de som synes det ikke er noe problem.

Barneforskning eller barnslig forskning?

Barneforskningens (nødvendige) paradoks

Uselvkritisk barneforskning tjener ingen, aller minst barn. "Kritisk barneforskning" begynner med en kritikk av det konseptuelle maskineri som ligger til grunn for forskere, forskningsadministratorer og finansierings- og implementeringsinstanser. De forutsetningene, antakelsene, fordommene som går forut for ethvert forskningsforetak må kontinuerlig synliggjøres.

Det finnes en human patos ved såkalt barneforskning. En holdning jeg vil protestere kraftig mot går ut på at vi som fornuftige, dannede, siviliserte forskere og forskningsinteresserte *er* barn. Barn er for oss en forskningsgjenstand og en væremåte.

Jeg ønsker – og det er naturligvis paradoksalt – både å omfavne og å protestere mot barneforskning. Barneforskning er både det mest farlige av all forskningsvirksomhet og det potensielt mest fruktbare. Barneforskning ligger så nær det barnslige at den mer enn alt annet risikerer å se bort fra nettopp det barnslige, å ta det for gitt, å unngå det som ellers er utenkelig, nemlig å se seg selv som barnslig. Med andre ord, barneforskning risikerer å forbli den mest høytidelige vitenskapen akkurat der den trenger å være det minst.

I større eller mindre grad er vi alle fremdeles barn. Og likevel insisterer vi på at barna er et særegent forskningsobjekt. En usedvanlig forskningsgjenstand som ikke bare fortjener, men vitenskapsteoretisk *krever*, en særegen forskningsmetodologi og forskningsadministrasjon.

Forskning må være både verdens mest høytidelige tiltak, og det mest selvkritiske, ironiske, til og med selv-spottende. Med andre ord, forskning må forbli barnslig. Det er derfor barneforskning er så viktig, det er derfor

barneforskning er et forbilde for all forskning. Ikke bare fordi forskning er viktig for barn, men fordi barn, og det barnslige, er absolutt avgjørende for forskningen.

Barneforskningens rasjonalitet: "en faglig velfundert implementering av Barnekonvensjonen"?

Som forskere har vi normalt to mer eller mindre motstridende ambisjoner. På den ene siden vil vi løfte barn opp over en tørr sentimentalitet, bygge inn forståelse, mening, assosiere dem med mønstre, sammenligne dem med ulike kategorier, former, substanser, generalisere og allmenngjøre dem. På den andre siden, ved å vitenskapeliggjøre barn, fjerner vi samtidig det barnslige. Vi rasjonaliserer dem, innlemmer dem, gjør dem til en del av et større system som fratar dem deres særlighet og deres uforutsigbarhet.

Jeg har ikke lagt skjul på at barneforskning – forskning om barn, forskning omkring barn – langt i fra er det som kan kalles for min forskningsekspertise. Men heldigvis (eller uheldigvis) er barna fremdeles gåtefulle for alle, også de med kompetanse på feltet barn. Denne gåten må ikke løses. Gåten *kan ikke* løses. Dersom gåten "barn" kunne løses, så ville den ikke ha dreid seg om barn. Dette er det vesentlige ved det barnslige. Det barnsliges gåte er all forskningens mor, et mønster for forskning generelt.

Dette paradokset er modellen for forståelse, og derfor modellen for forskning. Min forutsetning for å drive barneforskning er, som jeg sa innledningsvis, lik null. Men jeg har prøvd å vise at null ikke bare er omtrentlig, men *nøyaktig* det nødvendige utgangspunktet. Utfordringen, kanskje selve umuligheten, er å begynne der.

Å konseptualisere det barnslige er samtidig – og nødvendigvis – en måte å si noe grunnleggende om oss selv, og om hva forskning er og bør være. I den forstand kan man hevde, om enn noe gåtefullt, at all forskning er barneforskning.